

Den norra delen av Stockholms län kraftsamlade under hösten för den inre utlänningskontrollen som blivit en prioriterad och viktig del i det gemensamma Schengensamarbetet efter slopandet av gränskontrollerna.

Efter slopandet av gränskontrollerna mellan Schengenländerna har den inre utlänningskontrollen blivit en högt prioriterad och viktig del i det gemensamma Schengensamarbetet. Nordsam, är en samverkan mellan de norra delarna av Stockholms län, polismästardistriktet i Roslagen, Norrort, Västerort samt gränspolisavdelningen. Inom Nordsamarbetet genomfördes fyra insatser i början på november. Respektive distrikt och avdelning, hade i uppdrag att planera och leda varsin insats.

– Meningen med insatsen var att alla som deltog, senare skulle kunna genomföra en inre utlänningskontroll och sprida det i sin organisation. Insatsens syfte var också att utveckla kontaktnät och samverkansmög-

”Nu åker vi ut med tanken att **omsätta det vi lärde oss** i praktiken. Får vi träffa att kontrollera är det bonus.”

ligheter. Genom att utbyta erfarenheter ökar man kunskapen, säger Per-Arne Kaati, chef för insatsen, gränspolisavdelningen.

INSATSERNA FÖREGICKS av en gemensam utbildningsdag/briefing för samtliga poliser som skulle delta i insatserna.

– Jag gick igenom valda delar av det regelverk som är stadgat för polisens uppdrag mot den inre kontrollen. Fokus för informationen inriktades på – när polisen har rätt att göra inre kontroll, de rekvisit som gäller för vistelse i Sverige, den fria rörligheten för EES-medborgare samt gränspolisavdelningens förstahandsåtgärder i samband med frihetsberövande. En stor del av de poliser som var med, har sannolikt redan passerat min grundutbildning, som varit igång sedan våren 2007, säger Anders Österman, kurschef i Stockholms län, för utbildningen inre utlänningskontroll.

Sambandet följde den första insatsen ledd av Mattias Eklöf som är gruppchef på den rörliga kontrollsektionen. Utsättningen började med att Mattias skickade runt ett →

Mattias Eklöf granskar en plankares id-handling. En peruan har visat upp ett uppehållstillstånd från Spanien. Mattias tycker sig se att det är en förfäskning. Han ringer en dokumenttekniker och går igenom några olika säkerhetsdetaljer.

Michael Löfdahl ringer de förvar som finns i Flen, Gävle och Märsta. Det ser ut som om de frihetsberövade måste köras till Göteborg med en liten mellanlandning i Sollentuna där de bara kunde erbjuda en tillfällig plats.

Två id-handlingar jämförs på Nordsams utsättning på gränspolisens. Ingen kan avgöra vilken som är den falska respektive äkta. Mattias får förklara skillnaden. Det var något med en av de tryckta bokstäverna.

Stefan Jonsson, Mattias Eklöf och Michel Löfdahl diskuterar nästa drag medan Mikael Lijekvist skriver in den frihetsberövade ryssen som just har fått en huvudvärkstablett och ett glas vatten av Stefan.

Mikael Liljekvist och Stefan Jonsson kroppsvisiterar ryssen innan han får stiga in i bilen för färd till arresten. Norrmälmspolisen bygger om i sina lokaler men har öppet ändå får vi veta. Så det blir dit färdén går.

antal olika identitetshandlingar och några lappar för att se om poliserna lärt sig något från dokumentutbildningen som ingick i utbildningen dagen innan. Endast ett av dem var äkta. Det är inte helt lätt att skilja ut det äkta, från de andra skickligt gjorda förfalskningarna. Ett av dem var dock ett världspass och det kunde alla konstatera att det var oäkta. Det finns inga världspass. Man måste vara medborgare i ett särskilt land.

- Nu åker vi ut med tanken att omsätta det vi lärde oss igår i praktiken. Får vi träffa att kontrollera är det bonus, säger Mattias Eklöf till poliserna i insatsen.

NÅGRA AV POLISERNA väljs ut av Mattias att åka till Hallonbergen. Stockholmspoliserna har fått tips att det bor många mongoler där och planen är att kontrollera bland dem som är på väg till sina jobb på morgonen.

Resten av styrkan åker med Mattias till T-centralen för att kolla plankare.

- Vi får inte kontrollera personer bara för att de ser utländska ut. Det måste ske utifrån tips samtidigt som man utövar annat polisarbete. Om vi åker till T-centralen kan vi kontrollera i samband med att vi tar de som "tar ryggen", det nya sättet att planka, säger Mattias Eklöf.

SAGT OCH GJORT efter knappt en halvtimmes vistelse, i södra delen av tunnelbanan, är vi redan på väg tillbaka till Norrmalms polisstation med två plankare som har frihetsberövats. Den första, en ryss, tog Stefan Jonsson som i vanliga fall jobbar som trafikpolis i Roslagen. Vid kontroll ska visum eller uppehållstillstånd visas upp. Ryssen uppvisade ett LMA-kort från Migrationsverket.

- När jag kollade identiteten med Migrationsverket visade det sig att han var efterlyst av Gävlepoliserna. Han hade bott på

en flyktingförläggning och lovat att frivilligt lämna Sverige men istället begett sig till Stockholm, berättar Stefan Jonsson.

Den andre är en peruan som visade upp ett falskt uppehållstillstånd från Spanien. Mattias ringer en dokumenttekniker och går igenom de olika säkerhetsdetaljerna i handlingen.

- Med största sannolikhet är peruanens uppehållstillstånd förfalskat. Jag lämnar det vidare till en dokumenttekniker när jag kommer tillbaka som får titta på det för att bekräfta om det är falskt. Är det falskt blir han misstänkt för brukande av falsk urkund, berättar Mattias Eklöf.

PÅ POLISSTATIONEN skrivs båda in efter konstens alla regler. De blir förhörda efter en mall med standardfrågor. Förhöret sker via en högtalartelefon med hjälp av en tolk från en förmedling. Michael Löfdahl tar

kontakt med olika förvar. På de som finns i Flen, Gävle och Märsta är det fullt.

Nu har det andra gänget kommit in till polisstationen från Hallonbergen med två mongoler. Ingen av de två hade id-handlingar. Den ene hade dock uppgett ett namn och personnummer. Vid kontroll visade det sig att han inte var den han utgett sig för att vara.

- Han vill inte säga vem han är och nu ska han förhöras, då får vi se om han vill uppge det rätta namnet. Sedan får vi se vad det kan ge, berättar Pär Hallberg från Järfälla närpolis.

DAGEN SLUTAR MED ATT ryssen, peruanen och de två mongolerna körs till Göteborg. Det närmaste stället där det finns platser i ett slutet förvar.

- Målet är att de alla fyra ska av- eller utvisas. Kriminalvårdens transporttjänst utför dem. Vid behov med handräckning från polisen, säger Mattias Eklöf.

FRÅGA TRE

Vad har du fått ut av dagen?

Mikael Liljekvist, närpolis i Hallstavik, Roslagens polismästardistrikt.

- Det har varit givande och intressant hela vägen. Från insatsen på centralen till arbetet i arresten dit vi tog två plankare. Samtalen fram och tillbaka till Migrationsverket, tolkförmedlingen och Polisen i Gävle därifrån den ena var efterlyst. Gårdagens utbildning gav en liten inblick i vad man ska ställa för frågor och vad man ska titta på. Det kan vara svårt även för ett tränat öga. Utvecklingen av förfalskningar går också framåt.

Michael Löfdahl, trafikgruppen, Norrorts polismästardistrikt

- Det var kul att få tillämpa teorin vi fick i går, i praktiken. Det är alltid roligare att lära sig något genom att göra det. "Learn by

doing" så att säga. Förhoppningsvis sitter det kvar tills vi ska ut i våra egna distrikt och göra utlänningskontroller.

Stefan Jonsson, trafikgruppen, Roslagens polismästardistrikt.

- Jag har fått lära mig om utlänningslagen och hur det går till rent praktiskt. Det känns mer gediget med praktisk tillämpning. Jag har fått teoretisk utbildning tidigare också men det fastnar lättare när man får praktisera det så här. Nu kommer det säkert dröja längre tid innan jag glömmet vad som gäller.

AV TINA ERIKSSON
FOTO JIMMY GUSTAFSSON

ARBETET MED INRE UTLÄNNINGSKONTROLLER

MYNDIGHETEN HAR SATSAT RESURSER på att höja kompetensen och effektiviteten i arbetet med inre utlänningskontroller. Arbetet med inre utlänningskontroller har gett resultat i form av ett ökat antal anträffade utlänningskontroller som saknar rätt att vistas i landet. Kontroller är och ska även i fortsättningen vara ett naturligt inslag i det vardagliga polisarbetet. Gränspolisavdelningen i Stockholm har under de senaste åren ökat antalet verkställda av- och utvisningsbeslut.

FRÅN OCH MED 31 MARS 2006 används termen avvisning för ett avlägsnandebeslut som meddelas inom tre månader efter den första ansökan om uppehållstillstånd efter utlänningsansökan till Sverige. Termen utvisning används för avlägsnandebeslut som meddelas efter dessa tre månader. Utvisning används också när domstolar beslutar att utlänningskontroller som har begått brott av en viss svårighetsgrad ska föras ut ur Sverige.